

ปุ๋ยหมักชีวมวลใบไม้

สำนักงานหอพักนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่มาและความสำคัญ

เนื่องจากในบริเวณรอบ ๆ อาคารหอพักมีใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช เป็นจำนวนมาก จึงมีแนวคิดนำใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช ต่าง ๆ มาทำปุ๋ยหมัก เพื่อที่จะนำไปใช้ในการเพาะปลูก ดอกไม้, ผัก และเป็นปุ๋ยบำรุงต้นไม้รอบบริเวณหอพักนักศึกษา จำนวน 21 อาคาร ของ สำนักงานหอพักนักศึกษาให้เจริญงอกงาม เติบโตอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดเป็นโครงการ ปุ๋ยหมักชีวมวลใบไม้ โดยนำใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช จากหอพักทุกอาคาร มาเข้าสู่กระบวนการหมัก เพื่อให้เกิดเป็นปุ๋ยหมัก นำมาผสมดินสำหรับปลูกต้นไม้ เป็นปุ๋ย และสามารถปรับสภาพดินได้ ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการขนขยะทิ้ง การซื้อปุ๋ย ของสำนักงานหอพักนักศึกษา

วัตถุประสงค์

- 1 เพื่อลดการกำจัด ใบไม้ กิ่งไม้ วัชพืช ด้วยการขนทิ้ง
- 2 เพื่อนำใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช จากหอพักทุกอาคาร มาทำปุ๋ยหมัก
- 3 เพื่อลดค่าใช้จ่าย ค่าขนขยะ ค่าซื้อปุ๋ย ของสำนักงานหอพัก

ส่วนผสม

ใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช

ปุ๋ยคอก

หัวเชื้อจุลินทรีย์(พด.1)

กากน้ำตาล

ขั้นตอนการผลิตปุ๋ยหมัก

- นำหัวเชื้อจุลินทรีย์ (พด.1) มาละลายในน้ำเปล่า และ กากน้ำตาลในถังพลาสติกให้เข้ากัน และคนทิ้งไว้ 10 นาที เพื่อให้จุลินทรีย์ปรับสภาพและเพิ่มจำนวนเซลล์
- นำใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช มาคลุกเคล้าให้เข้ากัน จากนั้นรดด้วยน้ำหัวเชื้อจุลินทรีย์ที่เตรียมไว้ 1 ช้อนโต๊ะ คลุกเคล้าให้เข้ากัน พร้อมปรับความชื้นของกองปุ๋ยหมักด้วยน้ำเปล่าให้ได้ประมาณ 60 เปอร์เซ็นต์
- ขึ้นกองปุ๋ยหมักให้มีขนาดกอง กว้าง 2 เมตร ยาว 3 เมตร สูง 1.20 เมตร
- ในฤดูที่ไม่มีฝนคลุมกองด้วยแสลมเพื่อรักษาความชื้นกองปุ๋ย ในฤดูฝนคลุมด้วยพลาสติกเพื่อป้องกันความชื้นกองสูงเกินไปจะทำให้จุลินทรีย์ขาดอากาศ

การดูแลรักษาของปุ๋ยหมัก

- กลับกองปุ๋ยหมักทุกๆ 15 วัน เพื่อให้วัสดุคลุกเคล้ากันอย่างทั่วถึง และจะช่วยระบายความร้อนภายในกอง และเติมอากาศให้จุลินทรีย์ทำงานได้ดีขึ้น
- ช่วงกลับกองกรณีกองปุ๋ยหมักแห้งให้เติมน้ำเปล่ารักษาความชื้นของกองให้อยู่ในระดับ 60 เปอร์เซ็นต์
- หมักครบ 3 เดือน กองปุ๋ยหมักจะย่อยสลายโดยสมบูรณ์

วิธีการตรวจพิจารณาปุ๋ยหมักย่อยสมบูรณ์

- เนื้อปุ๋ยเปื่อยยุ่ย ดึงแยกจากกันได้
- อุณหภูมิกองไม่ร้อน (ไม่เกิน 35 องศาเซลเซียส)
- สีวัสดุเปลี่ยนเป็นสีน้ำตาล หรือ ดำ
- กลิ่นปุ๋ยหมักไม่เหม็น หรือ กลิ่นเหมือนดินธรรมชาติ
- อาจมีเมล็ดวัชพืชงอกได้ในกองปุ๋ย

กองปุ๋ย 1 วัน

กองปุ๋ย 90 วัน

ผลกระทบที่เป็นประโยชน์

- สำนักงานหอพักนักศึกษา ไม่มีการกำจัดใบไม้แห้ง กิ่งไม้ วัชพืช ด้วยการขนทิ้ง 100 เปอร์เซ็นต์
- ปุ๋ยหมักที่ได้จากการหมักใบไม้ กิ่งไม้ และวัชพืช ที่สามารถนำมาใช้ในการเพาะปลูกดอกไม้, ผัก และเป็นปุ๋ยบำรุงต้นไม้ของสำนักงานหอพักนักศึกษา
- สำนักงานหอพักนักศึกษามีค่าใช้จ่าย ค่าขนขยะ ค่าซื้อปุ๋ย ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 หรือ 4,000 บาท เมื่อเทียบกับค่าใช้จ่ายในปีงบประมาณ 2566

แผนการดำเนินงาน และการนำไปใช้

- ผลิตปุ๋ยหมักชีวมวลใบไม้ จำนวน 500 กิโลกรัม
- ทดสอบคุณภาพในแปลง โดยการใช้ปุ๋ยกับ พืชผัก และไม้ดอกไม้ประดับ
- ขยายพื้นที่คอกปุ๋ยหมักชีวมวลใบไม้

ทีมงาน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ์ สุวรรณประสิทธิ์	ที่ปรึกษาโครงการ
2. นาย สมศักดิ์ จิรัตน์	ที่ปรึกษาโครงการ
3. นางสาวสุทธาทิพย์ วรรณกุล	ประธานคณะกรรมการ
4. นายกันพล คำวาลา	คณะกรรมการ
5. นายอภิวัฒน์ สุวรรณ	คณะกรรมการ
6. นายสมบัติ คำวังพุก	คณะกรรมการ
7. นายสมศักดิ์ กันธา	คณะกรรมการ
8. นายสมศักดิ์ ฤทธิเดช	คณะกรรมการ
9. นายสายยิมพ์ สุริยะบุญเรือง	คณะกรรมการ
10. นายมานิตย์ เต็มศักดิ์	คณะกรรมการ
11. นายจรัส เปิงตา	คณะกรรมการ
12. นายก่อร หยกจันทร์สว่าง	คณะกรรมการ
13. นางสาวก้อง ไข่มุกดา	คณะกรรมการ
14. นางสาวกัลยา ดินนา	คณะกรรมการและเลขานุการ

อ้างอิง

นาย สมศักดิ์ จิรัตน์

นักวิทยาศาสตร์เกษตร
ศูนย์วิจัย บัณฑิตและฝึกอบรมนวัตกรรมการเกษตร
คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่